

HRVATSKI

Godina XV., broj 9.

3. ožujka 2005.

cijena 80 Ft

U četarskoj školi

IZ SADRŽAJA:

Prva ovogodišnja sjednica Skupštine Hrvatske državne samouprave str. 2. Cijenjeni Čitatelji! str. 3. Đuro Taradija str. 4. Planovi Odbora za kulturu str. 5. „Najveća snaga našega razvitka je dugoročno prijateljstvo!” str. 6. Odasvud ponešto str. 7. Hrvatski lektorati u svijetu str. 8. Prije šezdeset godina utemeljen AFS str. 9. Naši pjesnici – Tímea Horvat str. 10. Objavljena Kačmarska desetljeća str. 11. Susret pomurskih vrtičaša str. 12. Maškare i Valentinovo u HOŠIG-u str. 14. Novosti četarske osnovne škole str. 15.

Nakon sjednice Predsjedništva HDS-a, održane 11. veljače o. g., i na temelju donesenih prijedloga koji pripadaju Skupštini, predsjednik HDS-a *dr. Mijo Karagić*, sukladno Pravilniku o organizaciji i radu naše krovne samouprave, sazvaio je sastanak Skupštine za 26. veljače.

Povodom prvog ovogodišnjeg sastanka Skupštine HDS-a, predsjedatelj *dr. Mijo Karagić* nakon pozdravnih riječi priopćio je žalosnu vijest: u 78. godini života preminuo je jedan od naših prvih učitelja, istaknuti kulturno-prosvjetni djelatnik, osnivač i dugogodišnji predsjednik Divan-kluba, prvi predsjednik Hrvatske manjinske samouprave u gradu Aljmašu, u dva mandata zastupnik Skupštine HDS-a *Marko Markulin*, kojem je minutom šutnje odana počast.

Pošto su izglasovane voditeljice zapisnika, odnosno ovjeritelji dokumenta, ustanovljena je nazočnost 47 zastupnika. Uz razaslane pismeni dnevni red sastanka – kod Ostalih pitanja i prijedloga – predloženo je još i pitanje nagrađivanja prosvjetnih djelatnika, što jednoglasno prihvaćeno.

Budući da se radilo o veoma važnom personalnom pitanju, odluci o imenovanju ravnatelja Kulturno-prosvjetnog središta i odmarališta Hrvata iz Mađarske, u Vlačićima na otoku Pagu, predsjedatelj je predložio da se 5. točka dnevnoga reda uzme kao prva. Pošto je prijedlog prihvaćen, rasprava je tekla uz predsjedavanje zamjenika predsjednika HDS-a *Stipana Karagića* koji je sazeo protekla zbivanja u pogledu navedene teme. U priopćenju je izneseno da je Skupština odlučila osnovati tvrtku u Hrvatskoj s isključivim vlasništvom HDS-a te ovlastila predsjednika da imenuje savjetodavno povjerenstvo koje će pomoći oko paškog objekta. Predsjedništvo je dva puta, zajedno s povjerenstvom, zasjedalo i predložilo Skupštini: budući da se radi o pitanju koje zadire u privatnost, odnosno personalno područje, da se o

Prva ovogodišnja sjednica Skupštine Hrvatske državne samouprave

toj točki dnevnoga reda raspravlja na zatvorenoj sjednici, što je većina prihvatila. Dakle, svi koji nisu bili članovi Skupštine, odnosno nisu pripadali osoblju koje je ovjereno za vođenje zapisničkih dokumenata napustili su dvoranu.

Nakon podulje rasprave za ravnatelja, stopostotno, izabran je *Ladislav Gujaš*.

I ovim putem molim Predsjedništvo, Odbor za gospodarstvo, financije i nadzor te svakog zastupnika Skupštine da prema svojim mogućnostima podupire i pruži pomoć novoizabranom ravnatelju paškog objekta jer su nam interesi zajednički, što znači da se svi mi zajedno trebamo dokazati u sposobnosti vođenja tako važnog objekta koji je ujedno i dio naše kulturne autonomije, dio političke nam strategije zacrtane prije pet godina – u ime Skupštine i čestitajući izabraniku, naglasio je predsjednik HDS-a.

Kako je već poznato, na predbožićnom sastanku Skupštine glavne smjernice gospodarstva su prihvaćene, stoga je predsjednica Odbora za gospodarstvo, financije i nadzor *Marija Pilšić* i usmeno dopunila financijsko izvješće HDS-a za 2004. g., prema kojem je glede santovačke škole, umjesto 84,738.471 Ft, svota izdataka korigirana na 90,886.000 Ft. Pošto je Predsjedništvo također

raspravljalo o tim pitanjima, predloženo izvješće za 2004. godinu Skupština je prihvatila.

Budući da je koncepcija proračuna HDS-a za 2005., u prosincu također prihvaćena, referentica *M. Pilšić* je u svojoj usmenoj dopuni priopćila da od državne potpore od 84,4000.000 Ft, prema Zakonu o proračunu, za tzv. ciljni

hvaćeno. Također je došlo do prihvaćanja prijedloga da se prihodi dužnosnika – predsjednika i zamjenika predsjednika HDS-a – modificiraju s 10%. Da bi se „prebrodile” nastale poteškoće oko financijskih pitanja izlaženja Hrvatskoga glasnika, HDS-a će Croatici posuditi 15 milijuna forinti. S navedenim preinakama konačno je prihvaćen proračuna HDS-a za 2005. godinu.

U pogledu naših reagiranja na ulazak Republike Mađarske u Europsku uniju, referenti treće točke dnevnoga reda „Organiziranje županijskih foruma i «treninga» Hrvati u EU” bili su dopredsjednica HDS-a *Katica Koncer* i zastupnik *dr. Ivica Đurok* koji su zapravo izradili poseban plan prema kojem su forumi održani u Zalskoj i Baranjskoj županiji, što bi valjalo nastaviti i ove godine. Naime, kako je i rečeno, već i do sada su stečena neka materijalna sredstva u eurima kod tzv. „malih pograničnih projekata” u Baranji i u našem Gradišću. Glede pisanja i slanja europskih natječaja skrenuta je pozornost na obraćanje navedenim referentima koji su stručnjaci za ta pitanja.

Referent iduće točke dnevnoga reda – Zakon o nadijevanju osobnih imena – bio je *Martin Ispanović*. On je istaknuo činjenicu kako u Mađarskoj postoje pravne uredbe kako svi pripadnici manjina mogu tražiti da im se u dokumente upišu njihova osobna imena. Ukazao je na dvojezične matične knjige, iskaznice, putovnice koje će se uvesti još ove godine, a za koje se ne plaća posebna pristojba. Doznajemo da je u bliskoj prošlosti tiskana Knjiga osobnih imena nacionalnih i etničkih manjina, čija je cijena 15 tisuća forinti, ali koja će se besplatno dostaviti svakoj manjinskoj samoupravi.

Među „raznim” razmatrano je pitanje Saveza mladeži

pričuvni fond treba odvojiti 10%. U svezi s tim predsjednici 13 državnih samouprava uputili su pismo premijeru *Ferencu Gyurcsányu*, jer postoji bojazan da će se tim iznosom skratiti samoupravni proračuni. Predsjedništvo je tome pitanju dodalo svoje preinake gdje je glede troškova uslužnih djelatnosti (knjigovodstvo, pravno savjetovanje), koji su iznosili 4 milijuna forinti, svotu smanjilo na 2,5 milijuna forinti, dok je kod sredstava za održavanje skupštinskog sastanka na otoku Pagu, planiran iznos od 3,600.000 Ft. Također je prihvaćen prijedlog da će se za startni kapital paškog objekta iz proračuna odvojiti 5 milijuna forinti. Tijekom rasprave o godišnjoj potpori manjinskim samoupravama na temelju raspisanog natječaja predloženo je da se fond od 6 milijuna povisi na 8 milijuna forinta, što znači da se iz proračunskog stavka „ostali troškovi” za potporu samoupravama prebaci 2 milijuna. Glasovanjem je pri-

Hrvata u Mađarskoj, odnosno „Kako dalje?“. Pročitano je pismo predsjednice SHMM-a *Veronike Vuk* koja je sažela uzroke krize te organizacije, što su konkretni razlozi duga od 250 tisuća forinti prema Zakladi za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj. Radi obustavljanja sudskog procesa HDS namjerava podmiriti raj dug, što je jednoglasno prihvaćeno.

Ravnatelj Croatice *Čaba Horvath* izvijestio je o trenutnom stanju hrvatsko-mađarskog rječnika koji je s mađarske strane podupiran s 8 milijuna forinti, i za koji se očekuje slična pomoć od Republike Hrvatske. Govorio je i o časopisu *Pogledi*, čije je uređivanje prešlo u nadležnost Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, a koji bi – već prema materijalnim mogućnostima – godišnje izlazio u 2-3 broja. HDS u iste svrhe godišnje osigurava milijun forinti. U svezi s proširenjem hrvatskih radijskih emisija – riječ je isključivo o internetnoj radiopostaji – koja ne želi biti konkurentom Hrvatske radiopostaje u Pečuhu, a za koje također postoje tuzemne materijalne mogućnosti, ali se očekuje slična novčana potpora i od matične države.

Bilo je riječi i o darivanju zbirke crkvene umjetnosti vlč. Štefana Dumovića HDS-u. Tijekom svoje usmene dopune Gabor Győrfvári, ravnatelj Vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krležu u Pečuhu, upoznao je skupštinare o adaptaciji te

ustanove. Do sada je pripremljeno šest učionica i predvorje koje će moći primiti 250-ak osoba. Ima izgleda kako će konstrukcija do Uskrsa biti pod krovom. Za ostvarenje projekta odobrena su sredstva od 1,6 milijuna eura, a mjesna samouprava grada Pečuha obvezala se na 25%-no sufinanciranje, ali za ovu godinu neće moći ponuditi dodatna sredstva. Naime, kompletna adaptacija bi iznosila 240 milijuna forinti, ali već i polovica toga iznosa bi mogla riješiti problem dvojakosti koja će nastati nakon izgradnje novoga dijela, stoga moli Predsjedništvo i Skupštinu da se svim mogućim kanalima angažiraju, uključivši i matičnu zemlju, da bi se probavila potrebna novčana sredstva.

Glede proširenja santovačke škole – nakon podrobnoga razaslanog pismenog materijala – ravnatelj *Joso Šibalin* nije imao dodatnih dopuna, stoga se prešlo na zadnji dnevni red: nagrađivanje prosvjetnih djelatnika. Predsjednica Odbora za odgoj i obrazovanje *Marija Petrić*, temeljem ovlaštenja Predsjedništva da se može predlagati tri osobe, pripočela je o pristizanju četiriju natječaja u kojima su za nagrađivanje predloženi: *Elizabeta Pajrić*, učiteljica iz Koljnofa, *Jelica Mihović-Adam*, nastavnica iz Serdahela, i *Katica Kuzma-Potari*, nastavnica iz budimpeštanskog HOŠIG-a. Prijedlog je jednoglasno prihvaćen.

Marko Dekić

Cijenjeni Čitatelji!

Sjećam se kada mi se ponudila mogućnost za prijavu na natječaj koji je bio raspisan za glavnog urednika Hrvatskoga glasnika. Onovremeno sam radio kao socijalni radnik, bavio sam se maloljetnim delikventima. Nije bio lagan zadatak, ali je imao svoje čari.

Uređivanje lista za mene je bio velik izazov, osjećao sam u sebi potrebu da se dokažem i na tom polju. Poseban zadatak kod Hrvatskoga glasnika je bio da se kao „mladi“ list dokaže, da pridobije čitatelje, da dospije u što više hrvatskih domova. Cilj je svakog novinara da svojim čitateljima ponudi štivo koje rado čitaju. Pisana riječ ima smisla samo onda ako dopire do svoje ciljane publike. Kod Hrvatskoga glasnika to je uglavnom naša hrvatska zajednica, raštrkana po cijeloj državi.

Najveće zadovoljstvo oko uređivanja i novinarskog rada činili su mi trenuci kada su do mene doprle povratne informacije, kada sam na neki način došao u vezu s čitateljima. Neovisno o tome jesu li reakcije zračile od zadovoljstva ili kritike, pokušao sam se u sljedećem trenutku odnositi prema cijeloj stvari kako bi se te primjedbe mogle uvažiti.

Zahvaljujem svima koji su ponudili svoju pomoć za moj rad, a ujedno se ispričavam onima koje sam svojim reagiranjima možda uvrijedio.

Zahvaljujem kolegama, svim djelatnicima Hrvatskoga glasnika i Croatice na pomoći i dobroj suradnji bez koje se ni moje težnje ne bi ostvarile. Nadam se da taj oproštaj nije onaj oproštaj. I nadalje nudim svoju pomoć, ostajem otvoren za daljnju suradnju, ako zatreba.

Cilj mi je bio da na stranicama našega tjednika katkad ponudimo razne mogućnosti za rješenje nastalih problema koji nas okružuju, koji su dio našega svakodnevnog života. Nikada u sebi nisam gajio osjećaj osvete ili inata.

Moram priznati da teška srca pišem ove retke, u neku ruku riječi oproštaja od vjernih čitatelja.

Trinaest godina nije toliko kratko razdoblje u čovjekovu vijeku da se može izbrisati bez tragova. Osobito onda kada je to vrijeme provedeno uz rad u kojem si čovjek iz dana u dan pronalazi zadovoljstvo.

Nedavno mi se dogodilo slično onomu otprije trinaest godina. Opet sam se našao pred izazovom koji me naveo na razmišljanje i planiranje u svezi sa svojim daljnjim životom. Odluka nije bila laka, ali sam se ipak odlučio da prihvatim noviji izazov. Prijavio sam se na natječaj raspisan za vođenje objekta koji smo dobili od Hrvatske, s namjerom da ga popunim sadržajem na opće zadovoljstvo. Radi se o obrazovnom središtu i odmaralištu u Vlašićima, na otoku Pagu.

I ovim putem zahvaljujem svima onima koji imaju povjerenja u me, koji su svojom odlukom prihvatili moju prijavu i time dali zeleno svjetlo da krenem s radom koji neće biti lak, ali se nadam da će mi činiti zadovoljstvo, napose onda kada budem vidio da je funkcioniranje tog objekta udovoljilo očekivanjima. Želim stvoriti otvorenu ustanovu u kojoj će se svatko dobro osjećati, pronaći srcu bliske sadržaje. Svjestan sam i toga da za to nije dovoljan jedan čovjek, potrebna je dobra ekipa, nužno je razumijevanje, dobra volja za suradnju od strane svih onih koji osjećaju da je objekt i njihov.

- gujaš -

Svijet i mi **Povijest je učiteljica života**
(*Historia est magistra vitae*)

U beogradskom Domu sindikata prošli je tjedan održana „prva izvanredna sjednica Skupštine Republike Srpske Krajine“ na kojoj je izabrana „nova vlada RSK u izgnanstvu“. Četrdesetak Srba podrijetlom iz Hrvatske predstavljeni su kao „legalni zastupnici“ izabrani 1993. godine u tzv. RSK (u toj skupštini su do Oluje bila 84 „zastupnika“), a osim izbora „vlade“ na njihovu se zboru raspravljalo i o načinu „budućega djelovanja na okupiranom teritoriju RSK“. „Skupština“ je usvojila Rezoluciju koja će biti upućena Ujedinjenim narodima i Europskoj uniji. Nakon sjednice medijima je podijeljeno priopćenje u kojem se navodi da je riječ o „obnoviteljskoj sjednici Skupštine RSK“ koja je „formirala novu vladu“, a za predsjednika je izabran Milorad Buha iz Belog Manastira. Naime, bivši „premijer“ Milan Babić nalazi se u Den Haagu, gdje je osuđen na 13 godina zatvora.

Spomenuta vlada, sa šest ministara bez lisnica, dobila je mandat da „uz posredovanje EU i UN-a nastavi politički dijalog s vlastima u Zagrebu, s ciljem rješavanja pitanja Srba u Hrvatskoj“. Sudionici skupa su poručili da ni „poslije devet godina od brutalne agresije Hrvatske vojske, okupacije i etničkog čišćenja Srba s prostora RSK, ni Hrvatska ni međunarodna zajednica ništa nisu uradile kako bi se nastavio proces rješavanja pitanja Srba u Hrvatskoj koji je vođen pod pokroviteljstvom UN-a i prekinut oružanim napadom Hrvatske vojske“. Istaknuto je također da „Srbi iz RSK nikada neće prihvatiti etničko čišćenje kao metodu rješavanja političkog pitanja srpskog naroda u Krajini“.

Jedan od čelnika „obnovitelja“ je izjavio da on i njegova skupina istomišljenika nisu u vezi s predstavnicima Srba u Hrvatskom saboru jer su to zapravo „predstavni srpske manjine“, dok su „obnovitelji“ „predstavni srpskog naroda“.

U Hrvatskoj je ova vijest primljena s nevjericom, to prije što je tijekom nedavnog imenovanja predsjednika Stjepana Mesića, izaslanstvo iz Srbije i Crne Gore imalo vrlo afirmativno stajalište glede dobrosusjedske suradnje između dviju država. Hrvatski premijer dr. Ivo Sanader istaknuo je u svome prvom komentaru: „Riječ je o grupici ljudi koji ne misle da je »Velika Srbija« doživjela poraz i to konačan poraz prije deset godina. Siguran sam da nema nikakvih šansi za realizaciju takvih fantazija. Politički realitet je pobjeda Hrvatske u nametnutom ratu i što se Hrvatske tiče apsolutno i definitivno smo završili s idejom velikosrpskih osvajača. To je za nas završilo u veličanstvenoj Oluji kad smo pobijedili i oslobodili zemlju.“ On je dodao da slične komentare očekuje i od službenog Beograda, te da ne misli kako će to utjecati na odnose između dviju zemalja. „Sa Srbijom i Crnom Gorom moramo razvijati odnose na načelima priznanja i uvažavanja“ – kazao je dr. Sanader, a na pitanje što će biti ako među „obnoviteljima“ ima i ljudi s hrvatskim državljanstvom, odgovorio je da će tada pravna država reći svoje.

U vrlo nezgodnom položaju našli su se hrvatski Srbi, koji su se konačno integrirali u hrvatski politički sustav i može se reći da su, osim manjih međunarodnih razmirica, konačno prestale nacionalne podjele. Međutim, ovi posljednji događaji mogli bi opet obnoviti stare rane, dakako, u Hrvatskoj. Predsjednik Srpskoga nacionalnog vijeća i saborski zastupnik Milorad Pupovac o sudionici ma beogradskoga skupa za beogradsku Televiziju B92 izjavio je: „To su isti oni ljudi koji su 1995. godine odbili pregovarati o statusu srpskog naroda s međunarodnom zajednicom i hrvatskom Vladom, isti oni ljudi koji su svojom politikom uzrokovali egzodus srpskog naroda“. Pupovac je dodao da je skup u Beogradu pokušaj „stvaranja pomutnje i nametanja nečega što donosi samo nesreću“. Za središnji dnevnik Radio-televizije Srbije dr. Pupovac je kazao: „Nadam se da ih ovoga puta nitko neće poslušati“.

Osnivanje „izbjegličke Vlade“ vjerojatno će se reflektirati i na prilike u Srbiji, te u državnoj zajednici Srbije i Crne Gore. Moguće je da bi se ovim potezom mogla izvršiti i destabilizacija Hrvatske, premda imam dojam da Srbi u Hrvatskoj ne će nasjesti pozivima iz Beograda i da tenzije ne će biti znatnije. U Srbiji pak još nema službenih izvjava političara, u medijima se već mogu pročitati komentari „za“ i „protiv“. Novosadski list „Dnevnik“ s rečenim u svezi, u svom broju od ponedjeljka zapitao je: „Kome treba „uskrnuće“ Krajine?“

Samo da rata ne bude – govorili su 1991. neki stari, mudri ljudi. Nadajmo se.

Dr. Ladislav Heka

Naši zastupnici
Đuro Taradija

Đuro Taradija rodio se u Kukinju 1955. godine. Nakon završetka osnovne škole maturirao je u Poljoprivrednom tehnikumu u Boji, no u tom se zanatu nije zaposlio. Put ga vodi u trgovinu, a osim posla, u toj je struci pohađao više tečajeva, položio i jezični ispit iz hrvatskoga. U okviru obiteljske tvrtke i nadalje radi kao trgovac. U narodnosnom životu oduvijek je nazočan, kaže Đuro Taradija. Kao bošnjački Hrvat i onda je živio u ozračju svojega jezika i kulture kada nije bilo politički organiziranoga narodnosnog života kao što je on organiziran danas, pri tome misli na manjinske samouprave. Kada je došla i pružila se prilika za utemeljenje manjinskih samouprava, Kukinjci su to iskoristili, i na prvim izborima za mjesne organe vlasti i manjinske samouprave utemeljili Hrvatsku samoupravu. Na čelu tročlane hrvatske samouprave u Kukinju, u njegovu prvom i trećem mandatu, dakle i danas nalazi se Đuro Taradija. Već u drugom ciklusu zastupnik je Skupštine Hrvatske državne samouprave. Oženjen je, supruga mu je poznata novinarka Hrvatskog uredništva Mađarskog radija Milica Klaić-Taradija, otac je dvojice sinova Gorana i Tomislava. Đuro Taradija smatra važnim njegovanje i čuvanje materinskog jezika i samosvojniosti; treba početi od obitelji. Kako kaže, čita Hrvatski glasnik, ali portrete naših zastupnika i nije baš pažljivo čitao, preletio ih je. Misli kako su rijetki oni koji ovim putem žele reći svoje mišljenje do kraja.

Veoma žali što je u sadašnjem sastavu Skupštine Hrvatske državne samouprave i njegovu ustroju smanjen broj odbora. Pogotovo nije zadovoljan spajanjem odbora za kulturu, šport, mladež i vjerska pitanja u jedan odbor. Složena su to pitanja, svako posebno, narodnosnog bitka i bilo bi veoma važno imati posebne odbore koji bi se temeljito svaki pojedinačno i svakodnevno bavili tom problematikom. Pogotovo žali što mladež nema svoj poseban odbor jer upravo je pitanje mladih i budućih naraštaja i njihovo mjesto u hrvatskoj zajednici u Mađarskoj zalag opstanka i očuvanja nacionalne posebnosti i jezika. Jer ima mnogo mladih, samo su oni veoma pasivni ili djeluju tek u svojoj užoj sredini. Treba im pomoći da se organiziraju, jasnije i hrabrije izraze svoje interese i potrebe. Što se tiče položaja zastupnika svoje regije unutar Skupštine Hrvatske državne samouprave, nije zadovoljan, on redovito odlazi na sjednice Skupštine. I on i ostali zastupnici dobiju zapisnike iz kojih se podrobnije mogu obavijestiti o prijedlozima i odlukama, dok su same sjednice Skupštine uglavnom mjesto gdje se glasuje za ovaj ili onaj prijedlog predsjedništva Skupštine Hrvatske državne samouprave (i gdje se svi žure natrag svojim kućama?). Veoma je važno biti član pojedinih odbora, onda se ima bolji uvid u cijelu stvar davanja prijedloga i njihove razrade.

Radi se. To se ogleda kroz priredbe i manifestacije iza kojih stoji organizacijski i financijski Hrvatska državna samouprava, a očita su nastojanja i na putu izgradnje kulturne autonomije Hrvata u Mađarskoj. Ona (kulturna autonomija) dobra je stvar ako postoje sigurna i čvrsta državna jamstva kojih zasada, na žalost, nema. Ne zna se što će donijeti sutrašnjica. Hrvatska državna samouprava ima razmjerno velik proračun do 100 milijuna forinti, od čega, bar što se tiče prošle godine, veći dio iznosa troši se na funkcioniranje Samouprave, malo ostaje za neke druge, ali važne zadatke. Možda tako veliki proračun treba racionalnije rasporediti, a i smanjiti broj skupština... Evo, mi na selu (hrvatske samouprave) imamo godišnji zajamčeni državni proračun od 700 tisuća forinti i iz njega sve treba ostvariti. Kako? Hrvatska državna samouprava, što se tiče njezine veze s terenom, zapravo na neki način usklađuje te samouprave i politički ih predstavlja na državnoj razini, ali je veoma daleko od baze. Trebalo bi organizirati županijsku razinu manjinskog samoupravljanja. Na terenu, bar po njegovim spoznajama, mnogo se radi i ima dosta potencijala, ali nedostaje dobra financijska pozadina. Što se tiče broja zastupnika u Skupštini Hrvatske državne samouprave i načina njihova delegiranja, na tome bi trebalo poraditi. Baza bi trebala biti upravo tereni i brojčano stanje i aktivnosti Hrvata na njemu. Ne može jedno naselje u kome živi 600 Hrvata u Skupštini predstavljati isto toliko zastupnika kao naselje ili okrug u kome živi 50 Hrvata. Sadašnji izborni zakon nije dobar, treba ga mijenjati. Smatram, kaže Đuro Taradija, kako se sada dobro i mnogo radi na polju školstva. Pozitivno ocjenjuje pokretanje dvojezične nastave u našim hrvatskim selima i regijama. Treba nastaviti na započetom putu dvojezičnih hrvatskih škola u svim onim sredinama gdje se to još može učiniti.

Planovi Odbora za kulturu

Prilikom posljednjih manjinskih izbora i osnivanja Hrvatske državne samouprave smanjila je broj svojih odbora u odnosu na prijašnji mandat misleći da će se i tako moći obavljati sve važne zadaće.

Odbor za kulturu, vjerska i društvena pitanja, mladež i šport ima najstrožiji djelokrug, što se očituje i iz samog naziva. Obuhvaća široki raspon djelatnosti, a na njegovu je čelu predsjednica *Ružica Kertes*, koja zapravo do ovog mandata nije bila potanko upoznata s radom Državne samouprave, samo preko medija, i možemo reći da joj je ta zadaća bila nova. Ona se za sve ovo vrijeme upoznavala s programima HDS-a, unutar Odbora oslanjala se na prijašnje članove koji su već otprilike bili uuhodani u rad. Nadalje su se održavali tradicionalni programi, svatko je dalje radio svoj posao po uuhodanome redu. Naravno, nova osoba uvijek ima i nove zamisli, no da se one mogu ostvariti, potreban je timski rad i što više odgovornih ljudi.

Predsjednica je već na početku osjećala da je to vrlo velika zadaća, a kroz rad se uvjerala da Odbor ima vrlo složenu zadaću. Glavna je djelatnost njegovanje kulture na kojem bi polju trebalo vrlo organizirano raditi, mladež je poseban problem; zatim vjera za koje bi trebali posebni stručnjaci. Športska djelatnost bi se mogla uvrstiti u rad Odbora.

Sadašnji odbor pokušava nešto malo učiniti na svakom polju, ali to nije dovoljno.

– Radi li tko na više različitih polja, to može činiti samo površno, jednostavno zbog vremenskih ograničavanja, pomalo i ja tako osjećam rad našega odbora. Mladeži bi trebalo posvetiti posebnu pozornost, veli *Ružica*, ona nam je budućnost, za nju bi trebao

poseban odbor koji bi mlade prvo nekako registrirao, jer su na sve strane, zatim bi ih okupio, poslušao njihove prijedloge, interese, a zatim izraditi dobar plan. Vjerujem da mladi

Ružica Kertes, predsjednica Odbora za kulturu, vjerska i društvena pitanja, mladež i šport

koji su pohađali naše ustanove imaju potrebu za našom kulturom, za našim društvom i šteta bi bilo njih ne uvesti u naš društveni život. Odbor planira organizirati forum hrvatske mladeži, možda ćemo tamo nešto saznati o njihovim htijenjima, ali znam da treba znatno više napora kako bi ih tko organizirao i ponovno oživio Savez hrvatske mladeži.

Ružica Kertes, kao predsjednica Odbora za kulturu, bila je uvijek pozvana i na Croatiadine priredbe, od kojih je na većini bila nazočna. Uvijek se radovala djeci, koja su se jako trudila, pa tako i nastavnici, jer zna da raznim uspjesima umnogome su pomogli hrvatski pedagozi. Kad veli da je mladež naša budućnost, tu podrazumijeva i djecu. No djecu je lakše organizirati jer su većinom u odgovorno-obrazovnim ustanovama pod nadzorom, pedagozi ih mogu okupiti, usmjeriti na vrijednosti hrvatske kulture i na druge ciljeve.

Croatiada također je jedna od takvih priredaba gdje su okupljena djeca hrvatskih škola, i to je jako poželjno jer istakne njihovo pripadanje hrvatskoj zajednici u Mađarskoj. Međutim, ona je na tim priredbama opazila neke nedostatke u kojima bi i Odbor za kulturu mogao pomoći. Zapravo i Croatiadine priredbe se vežu uz kulturu, npr. natjecanje likovnih ostvarenja, susret kazališnih družina, tamburaških sastava itd.

– Meni je bolna slika na Croatiadinim priredbama da djeca nemaju mogućnosti za druženje. Na natjecanju obave svoje pa brzo kući. To bi trebalo organizirati tako da se uz natjecanje veže još neki program. Posljednji put na smotri kazališnih družina osjećala sam se neugodno zbog darova što su djeca dobila. Pripremiti predstavu vrlo je teško, veoma mnogo treba vježbati, to je cjelogodišnji rad i djece i nastavnika, pa to se ne smije omalovažavati. Tu bi trebalo i nastavnike nagraditi ili možda dotičnu školu paketom knjiga, videokaseta (naravno hrvatskih) ili nekim drugim pomagalom što bi bila pomoć i za učenike i za nastavnike. Prigodom tih natjecanja mogla bi se održati i savjetovanja za nastavnike, što oni žele. Zamišljam i to da bi naš odbor mogao zamoliti nekog stručnjaka da pomogne ekipama u pripremi, npr. *Antuna Vida-*

kovića da pomaže stručno kazališne družine ili kod pripreme plesača *Mariju Silčanov* itd. Poželjno bi bilo da se pojedini odbori povežu radi uspješnije priredbe, koje bi se mogle uskladiti. Velika mi je želja da se KUD-ovi, škole i vrtići povežu i da se do kraja mandata postavi na pozornicu cjelovečernji program i da se time predstavi u svojoj matici. Osim folkloru da se prikaže i tiskana baština, gastronomija, možda kazališna predstava, da se Hrvatski dan održi u Hrvatskoj, jer imamo na što biti ponosni a time bismo pokazali i to da nije uzaludna pomoć što nam je posljednjih godina matica pružala. Znam da je već sličnog bilo, ali to bismo potakli mi, uz golemu promidžbu – pripućuje svoje zamisli *R. Kertes*.

Osim već navedenih programa Odbor za 2005. g. priprema Susret hrvatskih pjevačkih zborova u *Kisegu*, Forum hrvatskih svećenika i vjeroučitelja u *Baji*, Športski dan (natjecanje u ribolovu, mali nogomet) u *Kukinju*, Hrvatski dan u *Šopronu* i *Tamburaški seminar* također u *Šopronu*.

Kanimo da se u tamburaškom taboru pripremi velik orkestar s tamburašima iz raznih krajeva Mađarske, i to bi bio već prvi korak k ostvarenju sna *Ružice Kertes: Dana Hrvata iz Mađarske u Hrvatskoj*.

Beta

Posljednji ispraćaj

Marko Markulin (1928. – 2005.)

Ispričavamo se prije svega članovima njegove obitelji i našim čitateljima što smo u prošlom broju našega tjednika netočno objavili vrijeme posljednjeg ispraćaja bača-Marka Markulina. Kako saznajemo, njegov posljednji ispraćaj u mjestu *Bicske*, gdje je živio posljednjih nekoliko godina, bit će u petak, 4. ožujka u 14 sati.

S. B.

Umočki poglavar o suradnji, kulturnom djelovanju i radosti ter nevolji

„Najveća snaga našega razvitka je dugoročno prijateljstvo!”

Partnerstvo med umočkim HKD-om Kajkavci i KUD-om Januševec iz Savskoga Marofa točno šesto ljetu dura i drži se u žitku prvenstveno s međusobnim pozivi, izleti i posjeti. Pred kratkim je ovo prijateljstvo okrunjeno unutar oficijelne ceremonije i službenom poveljom o suradnji. Koja su očekivanja, predviđene mogućnosti u međusobnom, odsad užem kontaktiranju, o tom smo spitkovali poglavara sela Umoka Atilu Horvata.

Hrvatska matica iseljenika vam je prlje šest ljet priskrbila hrvatskoga partnera. Folklorišti i drugi kulturni djelači Savskoga Marofa su vam u međuvremenu postali plemeniti prijatelji. Što se je zapravo dogodilo u minuli ljeti u vašem selu?

– U Umoku se je ljeta 1990. pojavila želja da se znova oživi elementi naše hrvatske prošlosti.

dovanje paradno. Ovo djelovanje i kontakte s Hrvati u Savskom Marofu je samo počvrstila seoska Hrvatska manjinska samouprava, na čelu s Joškom Jurinkovićem. Naš kontakt s hrvatskimi prijatelji je doprinio k tomu da seoski kulturni žitak se je zvanaredno pojačao kao i želja za tim da sve ovo tim duglje ovako ostane. KUD Januševec i Savski Marof su nam garancije za hrvatski život. Zamisao folklornoga ansambla su na peldu i međusobni posjeti nek prema osnivanju tirali. Naravno, ovde je bila neophodna sklonost ter stručno znanje Štefana Kolosara.

Na vašem hrvatskom balu je nedavno potpisana povelja o suradnji ka istakne područja naobrazbe, športa i turizma. Što se očekuje na gradišćanskoj strani od ovoga dokumenta?

– Do potpisanja spomenute

privlačno morje, naše hrvatske prijatelje pak interesira naša država, naš velegrad i toplice. Jedan ugarski privatnik se je jur javio da bi vidio budućnost u zajedničkom gajenju glive s hrvatskimi poduzetnici. Na polju športa i naobrazbe još nisu izuščene konkretne ideje.

Najveća uloga vaših društav u ovo vrime mora biti polag sačuvanja i prikdavanje tradicij. Kako izgleda društvena budućnost?

– HKD Kajkavci je utemeljeno da skupadrži svu kulturnu djelatnost u našem selu i ohrabruje, potpomaže samoorganiziranje. Ovo stoji u duhovnom, ali i u materijalnom smislu. Naš cilj je da stvorimo takovu zajednicu ka sa svojim ponašanjem, duhovitošću i za vanjske gledatelje čini privlačnim društveno djelovanje i prik toga osigurava i novo pokoljenje za daljnju budućnost.

Znamo da je vaša najveća bol jezična falinga. Što će biti s prelipim jezikom vaših praoccev?

– Naselju je najveći zgubitak da je škola bila odvud otpriljena. Istina, ni u tu dob kad smo ju imali, ni bilo u njoj hrvatske nastave, ali sa školom skupa su naša dica zašla u Hečku. U ugarsko društvo ter u ugarsku jezičnu sredinu. Ovo se je zgodalo u to vrime kad je neprikriveni cilj velike politike bilo asimiliranje. Ovim negativnim uticajem nisu se mogle naše familije jur suprotstaviti. Po hrvatski jedino

naši stari još govoru u selu, a i jezični tečajji teško se realiziraju. Mislim, ako nas nešto more iz ovoga kobnoga stanja izmaknuti, onda su to uprav ove prijateljske, familijarne veze ke jur postuju ili se nek sad zidaju prik hatara.

Iz Hrvatske su vam vjerojatno i dovidob dospili konkretni tanači, stvarna pomoć. Tako će i dalje?

– Sadašnji naš kontakt proteže se u kulturni provincija. U folkloru je naš razvitak očividan. Probuvati smo većpiti i s institucionalnim podučavanjem jezika, ali to naši sridnjoškolci, studenti zavolj vlašćih opterećenj nisu mogli na sebe zeti. Zato se ufam da prik tekstov jačak, prik naših zajedničkih druženj sve već ćemo znati, sve već će u nami ostati iz jezika. Uza to radosno je da imamo i takovih mladih ki bi se i ozbiljno bavili hrvatskim jezikom. Ako ćemo biti strpljivi ter žilavi u tom, skupa s našimi partneri naravno, gvišan sam da nećemo morati dugo čekati na uspiehe. Ako dostajemo pomoć na folklornom polju, bude to koreografija, muzička nota itd., bit ćemo zahvalni, ko što smo bili i onda kad smo dobili potporu u nabavljanju tekstila za narodnu pratež i u priskrbljenju instrumentov. Važno je za nas, međutim, to da najveća snaga našega razvitka je dugoročno prijateljstvo.

Razgovor peljala:
-Timea Horvat-

Domaćini (sliva) i dio hrvatske delegacije na balu u Hečki

Onda je to zlamenovalo osnivanje jačkarnoga zbora, čiji člani su pokusili skupasabrati i izvesti stare hrvatske jačke. Tri ljeti kasnije se je ganulo instrumentalno ter folklorno podučavanje dice. Pokidob je falilo oduševljenje, zato su se ta zanimanja brzo zašla ka kraju. Neprekidno je međutim funkcionirao jačkarni zbor. Zahvaljujući Koljnofcu Janošu Salmeru, tamburaška svirka je našla svoje korene i pute kod nas u ljetu 1999. i sve do danas je glazbeno napre-

povelje je peljao dugi put. Značenje ove suradnje je za nas zapravo to da je jedno naselje u matičnoj domovini primilo naše približavanje. Minula ljeta su nam donesla iskrene prijateljske, privatne i familijarne veze. Sad je došlo vrime da ov „proces” potpomažu i samouprave sela Umoka ter Brdovca, kamo administrativno pripada Savski Marof.

Polag kulturne suradnje bit će nam najlaglje dalje koraknuti na području turizma. Za nas je

KUD Januševec iz Savskoga Marofa četokrat nastupa na umočkoj pozornici

Djelovanje Hrvatskoga kulturnoga i vjerskoga društva u Sambotelu

Hrvatsko kulturno i vjersko društvo u Sambotelu u jesen je dopunilo svoje prvo ljeto funkcioniranja, a prik njega podupirani pjevački zbor sv. Cecilije jur već od ljetodan djeluje. Pokidob korus nije na sudu zabilježen, jedan jačkar iz Gornjega Četara je inicirao da se osnuje ta organizacija, ka ima ne samo članarinu nego piše i naticanja, organizira različite kulturne i vjerske programe, a već ima i nove plane za blisku budućnost. Kako je rekao član

pali, oblikovali bi hrvatske kot i ugarske maše.

Društvo je utemeljeno sa 26 kotrigov, a u medjuvrimeu jur broji kih 80 članov. Prošlo ljeto je već organizirana veća kulturna manifestacija na koj je posvećena i zborna zastava po zaštitnici sv. Ceciliji. Za ovo ljeto je predviđen jedan protulični i jedan jesenski festival za folklorše i pjevače, a nije još konkretizirano koji sastanak za koga će biti priredjen, a jedno oko se baci i na naticanja,

Zbor sv. Cecilije djeluje unutar Hrvatskoga kulturnoga i vjerskoga društva

predsjedništva *Vince Hergović*, prvi konkretni korak djelovanja je napravljen pred Božići, kad su pohodili i poiskali stare ljude u varošu, rodom iz hrvatskih sel, ki su sami, u starački domi, za ke se već ne more brigati familija ili su jednostavno ostali prez rodbinske topline ter potpore. Od njih ni kasnije se ne kanu otpovidati. Med plani se spominje i to da bi sazidali kontakte sa svimi vjerskimi organizacijami u varošu i na različiti vjerski programi bi nastu-

koliko se more iz dobivenih pinez financirati, kad članarina nije dost ni za poštanske stroške. Jačkar i tajedno jedanput imaju probe u samostanu sv. Martina, ali znaju se i veckrat skupadojti kad je čeka kakov nastup, gostovanje. Planira se i to da po svetoj maši, ka je u Sambotelu svaki misec prve nedilje, u blizini crikve se najde mjesto kade uz kupicu vina, sok i malo pogačić se sjede na kratko druženje i razgovor.

-Tih-

Odasvud ponešto

11. Dani pučkog teatra

U Hercegovcu u zgradi Hrvatske čitaonice od 25. do 27. veljače održat će se kazališna manifestacija posvećena pučkom teatru, koja okuplja amaterska društva hrvatskih manjinskih zajednica iz susjednih zemalja.

Manifestacija nema natjecateljski, već revijalni karakter, a u programu svake godine sudjeluju i domaćini, dramska skupina Hrvatske čitaonice iz Hercegovca.

Ovogodišnja priredba, kao i dosadašnje, okupit će uz domaćine i brojna hrvatska amaterska društva iz inozemstva. Osnovni je cilj organizatora festivala vrednovanje djelovanja hrvatskih kazalištaraca koji u svojim sredinama i na ovaj način pomažu očuvanju materinskog jezika i nacionalne svijesti. Ovogodišnja publika u hercegovačkoj Hrvatskoj čitaonici imat će priliku pogledati četiri pučka igrokaza. Uz domaćine, glumačku družinu iz austrijskog sela Pinkovca, iz Sonte u Vojvodini te glumačku družinu iz Makedonije iz Skoplja.

I ove godine pod vodstvom redateljice *Nine Klefelin* vodit će se razgovor između glumaca i publike na tribini zvanog otvorena pozornica, gdje će se već tradicionalno izmijeniti dojmovi o viđenim predstavama. Uz narečeno, u okviru festivala održat će se kazališna radionica pod naslovom Improvizacija i kazalište.

Surdukinj

Ni u Surdukinju nije izostao ovogodišnji Hrvatski bal iako je, bar kalendarski, bila prekratka ovogodišnja balska

sezona. Naime, pokladno razdoblje završilo je već sredinom veljače, i dolaskom Čiste srijede i korizmenog razdoblja.

No i u korizmi se može okupiti i veseliti, a da je tako, pokazali su i Surdukinjci u seoskom domu kulture 26. veljače na Hrvatskom balu što ga je organizirala tamošnja Hrvatska samouprava. Na balu je svirao orkestar Badel.

Galerija Hrvatskoga kazališta

U Hrvatskom kazalištu u Galeriji imena Cšopor(t) Horda 17. veljače otvorena je izložba likovne umjetnice *Fruzsine Kun*. Mlada umjetnica rođena je u Pečuhu 1976. godine i bavi se grafikom i ilustracijom.

Kako u prigodnom katalogu možemo pročitati, umjetnica o sebi kaže: „Sa ženskim motivima radim, takvima koji su uvijek i bili nazočni na mojim slikama, kipovima, i sada su ondje na televiziji, u kinu, novinama, izlozima. Oko njih se vrti svijet. U mojim radovima usamljeno se pojavljuju ovi dijelovi tijela. Pretvaraju se u znakove, simbole osjećaja: mogu dati, mogu uzeti, mogu se dobiti, pitati, mogu biti iznad čovjeka, božanski, jadni, svakodnevn i čak smiješni i podrugljivi.“ Tako o motivima sa svojih platna piše likovna umjetnica *Fruzsina Kun*.

Ako su vam njezine riječi pobudile zanimanje, posjetite izložbu koja je publici pristupna u Galeriji Cšopor(t) Horde do 15. ožujka i pogledajte zanimljive „ženske“ grafike.

B. P. B.

HRVATSKA KRONIKA

9. ožujka 2005. u 13.05 na I. programu
(Repriza: 11. ožujka 2005. u 14.00 na II. programu)

Male minute u frizerskom salonu
Događaj tjedna u Hrvatskoj
Gradi se zabavni centar u Bizonji
Urednica: Timea Šakan.

Odasvud ponešto

Hrvatski lektorati u svijetu

Dobar poznavatelj položaja kroatistike u svijetu Marko Samardžija čest je gost pečuških kroatista i gost predavač Odsjeka za hrvatski jezik i književnost Sveučilišta u Pečuhu. Na slici s Ernestom Barićem, predstojnikom narečenoga odsjeka, prilikom otkrivanja obnovljene spomen-ploče poturčenim pečuškim Hrvatima

Govoreći za hrvatski tisak o položaju hrvatskih lektorata u svijetu, jezikoslovac **Marko Samardžija** kao problem vidi njihovu neravnomjernu raspoređenost. Naime, u kontekstu ulaska Hrvatske u Europsku uniju ponovno se aktualiziralo pitanje o položaju kroatistike na sveučilištima u svijetu i Europi. Na mnogim se sveučilištima još uvijek govori o hrvatskom i srpskom jeziku kao jednom, a hrvatska filologija još uvijek se bori za konstituiranje svoga mjesta u okviru slavističkih studija. Pitanje je to koje se u ovih dana postavlja. Je li se inozemnim slavistima teško odreći zamisli o jednom jeziku zbog toga što mahom imaju srpsko-hrvatsku jezičnu naobrazbu, ili je svemu kriva tromost političkih odnosa, ili su u pitanju praktični ekonomski razlozi, naime, nastavu je lakše održati na srpsko-hrvatskom nego za ionako maleni broj studenata održati odvojena predavanja na hrvatskome, srpskom, bosanskom?!? Kako kaže Marko Samardžija, teško je na sve to odgovoriti jednoznačno.

Kao pozitivan primjer navodi Mađarsku gdje se kroatistika predaje posebno na nekoliko sveučilišta, ali to je moguće prije

svega zahvaljujući jakoj intelektualnoj eliti iz redova hrvatske nacionalne manjine u toj zemlji koja ima čvrste položaje unutar struke i unutar tih sveučilišta, ali, dodaje, zahvaljujući i dobrim političkim odnosima između Hrvatske i Mađarske.

Nasuprot tome, u cijeloj Rusiji nema nijednoga kroatističkog lektorata. Brojem lektorata koje Ministarstvo znanosti i športa servisira u svijetu možemo biti zadovoljni, ali ne i njihovom raspoređenošću, misli Marko Samardžija, te dodaje: primjerice imamo samo dva lektorata u Sjedinjenim Američkim Državama, a u Argentini nemamo nijednog. Drugi je problem što u nekim zemljama lektorati nisu u nadležnosti Ministarstva znanosti, pa je tako veoma teško utjecati što će se na tim sveučilištima podučavati. Takvo je stanje u Finskoj, Njemačkoj, Norveškoj, Švedskoj, Švicarskoj te na nekoliko talijanskih i austrijskih sveučilišta. Nordijske zemlje su i inače problematične, kroatistika kao posebno znanstveno područje gotovo ne postoji, naziv srpskohrvatski se još uvijek upotrebljava, posebice u Danskoj, a sve više se čuje i kombinacija bosansko-hrvatsko-srpski, osobito u Švedskoj i Norveškoj. Otpor prema odvajanju jezika jak je i kod prevoditelja jer bi im se time smanjilo „tržište” koje pokrivaju. Neki slavisti u Njemačkoj također osporavaju

jezičnu samosvojnost hrvatskoga jezika, a i inače je opalo zanimanje za studije slavenskih jezika, pa se neki čak i zatvaraju. Na talijanskim sveučilištima na žalost još uvijek je u upotrebi naziv „serbo-croat” kao službeni. Istina, studentima se predaju dvije književnosti i dva jezika, ali sve ovisi o interesima predavača koji sami slažu program hoće li to biti hrvatska ili srpska katedra. Takvo se stanje često opravdava riječima: nije važan naziv, nego sadržaj. Razloge osporavanja hrvatskoga jezika, veli Samardžija, treba gledati u činjenici kako su mnogi slavisti svoje školovanje završili u Jugoslaviji, te su napisali važne radove za svoju karijeru o idealnosti jezičnoga rješenja u Jugoslaviji. Teško je stoga očekivati kako će netko u svojoj poodmakloj dobi priznati nešto što bi nijekalo veliki dio njegova stručnoga rada u prošlosti. Hrvatski jezik ima govornika otprilike kao danski ili slovački, a imamo puno više lektorata u svijetu od Danaca i Slovaka, kaže Marko Samardžija. Ali ne možemo biti zadovoljni, već trebamo osnivati nove lektorate gdje ih nema te što žurnije potpisati međudržavne sporazume o kulturnoj i znanstvenoj suradnji sa zemljama s kojima to još nije učinjeno. I na kraju kaže Marko Samardžija: u uvjerljivoj su manjini oni koji zastupaju naziv bosansko-hrvatsko-srpski, a i oni koji su još početkom devedesetih bili žestoki zastupnici srpsko-hrvatskog sve više odustaju od toga.

B. P. B.

Pečuška hrvatska katedra spasila semestar u Baji

Katedra za narodnosne i strane jezike pri Visokoj školi Józsefa Eötvösa u Baji, otkako ima svoje lektore, dakle od siječnja 1990. godine, što se tiče lektora, još nikada nije bila u tako lošem položaju kao u prošlom semestru kada zbog objektivno-subjektivnih razloga nismo dobili lektora za hrvatski jezik.

U tom teškom stanju na poticaj glavnog ravnatelja naše škole, profesora **Jánosa Majdana**, koji je došao k nama sa Pečuškoga sveučilišta, pristigli su nam u pomoć predstojnik Katedre za hrvatski jezik i književnost pri Pečuškom sveučilištu, profesor **Ernest Barić**, koji je ujedno i voditelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, te njegovi kolege, pjesnik i prevoditelj profesor **Stjepan Blažetin** i lektorica za hrvatski jezik i književnost, profesorica **Katja Bakija**. U nevolji se vidi tako su nam prijatelji. Oni su nam pomogli i tako našim studentima spasili semestar. Velika im hvala na tomu.

Usput su u našoj matičnoj zemlji Republici Hrvatskoj uspjeli pronaći pogodnu osobu te nam tako na školi od 17. siječnja ove godine

radi lektorica za hrvatski jezik i književnost, profesorica **Nada Zelić**, rodom iz Travnik, gdje je, samo se sjetimo, rođen nobelovac Ivo Andrić, a koja je duže vremena predavala u Trogiru, gradu koji povezuje mađarsku i hrvatsku povijest, ta znamo da se je ondje spasio sa svojom obitelji od Tatara mađarsko-hrvatski kralj Bela IV.

Tako, eto, naših osmero redovitih i devetero izvanrednih studenata ponovno idu utrim putem gdje su im osigurani uvjeti za uspješno studiranje. Među redovitim studentima imamo ih iz Budimpešte, Baje, Gare, Kujinja, Luga u Hrvatskoj, a među izvanrednima iz Budimpešte, Velikog Kozara, Koljnofa, Pečuha, Santova, Šeljina i Tukulje. Početkom ožujka troje naših studenata ići će na jednosemestralno jezično usavršavanje u Zagreb na Pedagošku akademiju Zagrebačkoga sveučilišta.

Iz svega rečenog vidimo da se i ovaj put obistinila ona narodna izreka koja kaže: Kad se bratska srca slože, i olovo plivat može.

Žilko Gorjanac